

NAL Event

Toekomstbestendig laden

Samen bouwen aan een duurzame laadtoekomst

Welkom

door Marieke Donkervoort, voorzitter NAL

17 april 2025

 Sluit aan

Welke van de onderstaande gedragingen vindt u het belangrijkste voor het laden bij publieke laadpunten in woonwijken?

1. Contact onderhouden met andere EV-rijders
2. Alleen laden wanneer nodig
3. De auto verplaatsen na het laden

Gerdien de Vries
Universitair hoofddocent,
Technische Universiteit Delft

Milan Tamis
Docent-onderzoeker,
Hogeschool van Amsterdam

Samen Laden

Gerdien de Vries en Milan Tamis

Nationale Agenda Laadinfrastructuur Evenement 2025

Akoesticum Ede, 17 April 2025

Original research article

Plugging in with neighbours: Defining the social dimension of electric vehicle charging in the Netherlands

Milan Tamis ^{a, c, 1} , Gerdien de Vries ^b, Reint Jan Renes ^a, Floor Alkemade ^c

Show more

 Add to Mendeley Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.erss.2024.103791>

[Get rights and content](#)

Under a [Creative Commons license](#)

 Open access

Highlights

- Interviews with experts about the social dimension of charging behaviour
- Behaviours can be categorised as prosocial and antisocial.
- Behaviours affect the opportunity for EV drivers to charge at the charging point.
- Opportunity is affected through interpersonal or human–technology interactions.
- Few measures target interpersonal interactions.

Vraag

Wie heeft er vandaag geladen?

Onderwerp laadgedrag. Maar wat is gedrag?

"Gedrag vormt de kern van veel vakgebieden in de levenswetenschappen, sociale wetenschappen en psychologie.

Maar ondanks het belang ervan en de talrijke lange tradities van gedragsonderzoek, onthouden veel standaardwerken en leerboeken zich van het definiëren van hun centrale onderzoeksobject." (Uher, 2016)

De definitie van gedrag:

Gedragingen zijn de waarneembare en meetbare acties van één of meer actoren in relatie tot één of meer objecten

Laadgedrag

NOS Nieuws • Maandag 9 juli 2018, 08:11

'Gedragsverandering nodig bij bezitters elektrische auto's'

Bron: <https://nos.nl/artikel/2240586-gedragsverandering-nodig-bij-bezitters-elektrische-auto-s>

Laadgedrag algemeen

- De EV-rijder geeft aan nog steeds vooral thuis op te laden. In 2024 wordt volgens de deelnemers 52% van de kilometers bij een privé laadpaal thuis geladen, 6% bij het stopcontact thuis, 15% bij openbare laadpalen in de buurt, 5% bij openbare laadpalen elders, 12% op het werk en 9% bij de snellader onderweg.
- Mensen die geen privé laadvoorziening hebben, laden 54% van de kilometers op bij een openbare laadpaal in de buurt. Ook wordt er door deze groep drie keer zoveel gebruik gemaakt van laadpalen op het werk en bijna twee keer zoveel snel geladen.
- EV-rijders die meer recent zijn gestart met elektrisch rijden, laden minder vaak op bij een privé laadpaal thuis omdat ze minder vaak de mogelijkheid hebben die te installeren. In plaats daarvan wordt meer gebruik gemaakt van openbaar laden. De groep die in 2024 begon met elektrisch rijden, laadt 27% van de kilometers bij een openbare laadpaal, tegenover 15% bij de groep die al langer dan vijf jaar elektrisch rijdt.
- Alle laadinfrastructuur in Nederland scoort een ruim voldoende of hoger. Het thuislaadpunt wordt zoals vorige edities het best beoordeeld met een 9,2. Het laagst scoren laadpunten in het buitenland (6,2), hoewel de beoordeling is verbeterd ten opzichte van vorig jaar (5,9).
- De meeste EV-rijders (75-77%) hebben een vast patroon (op dagen dat ze hun auto opladen) waarop ze hun auto aan de laadpaal zetten en er weer weghalen. Er is een kleine piek qua starttijd bij aankomst op het werk 's ochtends, en grotere pieken bij thuiskomst en bij ingaan van het daltarief. De auto's worden meestal in de ochtend weggehaald bij de lader (bij weggaan van huis), en er is een kleine piek te zien om 17:00 (bij weggaan van werk).

Focus vaak op individu

- Waar?
- Hoe vaak?
- Wanneer?

... Of regels

Regels parkeren en opladen

Handhavers controleren op de volgende punten:

- Uw auto moet aangesloten zijn op het oplaadpunt.
- Het oplaadpunt moet geactiveerd zijn.
- Bij een oplaadpunt in een betaald-parkerengebied moet u een parkeervergunning hebben of u moet parkeergeld betalen.
- U mag niet op een gereserveerde laadplek (zoals voor deelauto's en gehandicapten) staan. Let daarom ter plekke goed op de verkeersborden.

Er zit geen tijdslimiet aan het opladen op de laadplek.

Niet voor elektrische fiets, scooter of brommobiel

Om veiligheidsredenen is het niet toegestaan om lichte elektrische voertuigen (LEV's) op te laden bij een openbaar oplaadpunt. Een LEV is bijvoorbeeld een elektrische fiets, scooter of brommobiel (bijvoorbeeld een Birò).

Bron: <https://www.amsterdam.nl/parkeren/elektrische-oplaadpunten-in-amsterdam/>

Maar laden doe je samen: Sociaal Laadgedrag

Sociaal Tanken

Sociale Normen – Hoe heurt het?

Injunctieve normen:

Welk gedrag wordt in het algemeen goed- of afgekeurd?

Voorbeeld: *'Nederlanders vinden het niet normaal dat je rookt tijdens het tanken.'*

Descriptieve normen

Welk gedrag vertonen mensen daadwerkelijk?

Voorbeeld: *'Nederlanders roken niet tijdens het tanken.'*

Foto's: AI gegenereerd (Chat GPT)

Vraag 2

Zou u iemand aanspreken die bij een tankstation staat te roken?

Steek hand op voor “JA”

Vraag 2:

Heeft u wel eens iemand aangesproken die bij een tankstation stond te roken?

Steek hand op voor “NEE”

Intentie – Actie Kloof

A photograph of two electric vehicles (EVs) parked at a public charging station. On the left, a red SUV is partially visible, with an orange charging cable plugged into its port. On the right, a dark blue car is also partially visible, with a black charging cable plugged into its port. In the center, two black charging stations stand on a paved surface. The background shows a blurred outdoor setting with trees and a building. Overlaid on the image is a white text question with the word 'injunctieve' in blue.

Wat vinden EV-rijders de belangrijkste **injunctieve** normen voor het delen van publieke laadpunten?

Injunctieve normen

83%

De EV verplaatsen na het laden

- Binnen een uur (of eerder)
- Niet in de avond of nacht

17
%

Contact met andere EV-rijders over de laadpaal

- Contactgegevens uitwisselen (bv. via briefje in de auto)
- Gebruik van apps (bv. NeedToCharge, Whatsapp)

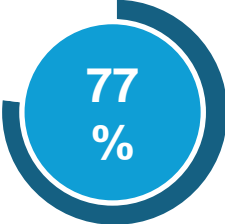
14
%

Alleen laden wanneer nodig of de energie die nodig is

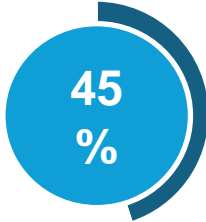
A photograph of two electric vehicles (EVs) parked at a charging station. On the left, a red SUV is partially visible, with an orange charging cable plugged into its port. On the right, a dark blue car is also partially visible, with a black charging cable plugged into its port. Two black charging stations with charging cables hanging from them are positioned between the cars. The background shows a blurred outdoor setting with trees and a building.

En wat zijn dan de **descriptieve normen**?

Norm 1: bewust de EV verplaatsen na het laden

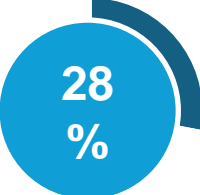
vaak binnen een uur verplaatsen

soms na een uur verplaatsen

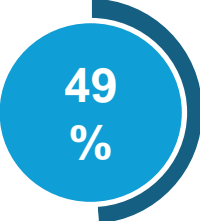
Norm 1: bewust de EV verplaatsen na het laden

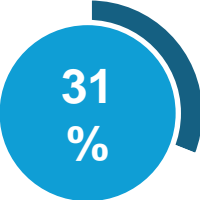
soms laten staan tot de volgende rit

Norm 1: de EV **vergeten** te verplaatsen na het laden

soms binnen een uur

soms voor de volgende rit

Norm 2: contact met andere EV-rijders

Verzoek
van
buren?

7.3
%

Contact
met buren
via app?

5.7
%

Gebruik
laadschijf?

3.1
%

Briefje met
contact-
gegevens
?

1.8
%

Norm 2: contact met andere EV-rijders

Afspraken
gemaakt
met buren?

3.5
%

Wil je
afspraken
maken met
buren?

42%

Hogere
parkeerdr
k

Hogere
laaddruk

Buren
minder
sociaal

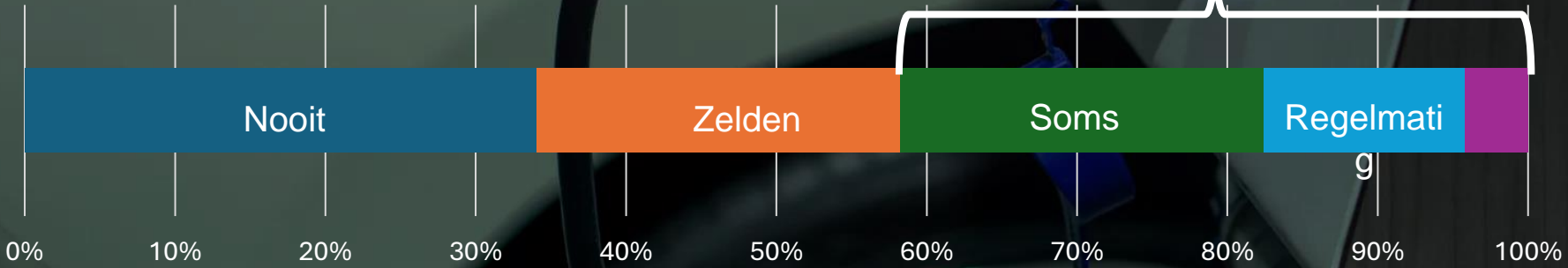
Norm 3: alleen laden wanneer nodig of de energie die nodig is

41%

Wil volledig opladen bij publieke laadpaal in de wijk

42%

Geladen bij de publieke laadpaal in de wijk terwijl dit niet nodig was voor de volgende rit

Slim en sociaal laden

Amsterdam Launches Smart Charging Pilot to Reduce Grid Load and Charging Costs

Food for Thought: Welk gedrag wilt u veranderen?

AI Generated image: Deep AI

Vragen? Nu of later

g.devries-2@tudelft.nl

m.r.tamis@hva.nl

De Energiedialoog

Dennis van der Meij & Henry Looftens

Hartelijk dank

17 april 2025

 Sluit aan